

Innst. 266 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument 14 (2015–2016)

Innstilling fra justiskomiteen om Årsrapport for 2015 fra Stortingets utvalg for rettfærdsvederlag

Til Stortinget

Sammendrag

I henhold til St.prp. nr. 12 (2008–2009) og Innst. S. nr. 107 (2008–2009) skal Stortingets utvalg for rettfærdsvederlag gi Stortinget orientering om sitt arbeid gjennom en årsrapport.

Rettfærdsvederlagsordningen er Stortingets egen ordning. Etter denne ordningen kan enkeltpersoner søke om en skjønsmessig kompensasjon fra staten når vedkommende har kommet særlig uheldig ut, og er påført skade eller ulempe som ikke dekkes etter alminnelige erstatningsregler eller gjennom trygde-, forsikrings- eller erstatningsordninger. Ordningen er basert på sedvane. Sakene avgjøres av Stortingets utvalg for rettfærdsvederlag. Statens sivilrettsforvaltning er tillagt oppgaven som sekretariat for utvalget.

Utvalget har avholdt ti møter og avgjort 490 saker i 2015. Både antall mottatte og behandlede saker har vært fallende de senere år. I 2015 har det imidlertid vært en svak økning sammenlignet med 2014. I 2014 ble det behandlet 443 saker. Utvalget fremla ikke enkeltsaker for Stortinget til avgjørelse i 2015.

Det ble innvilget rettfærdsvederlag i 52 pst. av sakene som ble avgjort i 2015. Dette er på nivå med 2014, da 51 pst. av sakene ble innvilget. Det er ikke klageadgang til Stortinget over utvalgets vedtak, jf. St.prp. nr. 72 (1998–1999), jf. Innst. S. nr. 4 (1999–2000). Utvalgsbehandling av omgjøringsbegjæringer forutsetter at det fremlegges nye opplysninger som kan være av betydning for resultatet i saken. Statens

sivilrettsforvaltning har fullmakt til å avvise omgjøringsbegjæringer hvor dette ikke er tilfellet, og i 2015 ble 24 omgjøringsbegjæringer avvist med hjemmel i denne fullmakten.

Statens sivilrettsforvaltning har også fullmakt til å avvise saker som av ulike årsaker ikke anses omfattet av rettfærdsvederlagsordningen, jf. St.prp. nr. 72 (1998–1999), jf. Innst. S. nr. 4 (1999–2000). Med hjemmel i denne fullmakten ble det i 2015 avvist 84 søknader fra behandling i utvalget. I tillegg ble enkeltgrunnlag avvist fra realitetsbehandling, mens saken for øvrig ble tatt til videre behandling. De fleste avviste søknadsgrunnlag gjelder vanskelige oppvekstforhold, herunder mobbing, og straffbare forhold som faller inn under voldsoffererstatningsordningen.

Det ble i 2015 utbetalt 30,7 mill. kroner i rettfærdsvederlag fra staten. Dette er på nivå med 2014, da det ble utbetalt 30,4 mill. kroner.

Den totale gjennomsnittlige saksbehandlingstiden har gått ned de senere årene. Fra 2014 til 2015 har den imidlertid økt fra 16 til 17 måneder. Dette skyldes tekniske problemer med saksbehandlingssystemet, som har ført til at enkelte ferdig utredede saker fra faginstansene har blitt mottatt vesentlig forsinket hos Statens sivilrettsforvaltning. I saker hvor utredningen foretas av ekstern faginstans, er samlet saksbehandlingstid hos Statens sivilrettsforvaltning innenfor to måneder. Når Statens sivilrettsforvaltning har ferdigstilt saken, tar det i underkant av to måneder før saken behandles av utvalget. Når en sak utredes i andre faginstanser, er målsettingen at saksbehandlingstiden i faginstans ikke skal overskride tolv måneder. I 2015 har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet opplyst om en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 14 måneder, Utdanningsdirektoratet tolv måneder og Helsedirektoratet åtte måneder.

Etter flere års nedgang har det i 2015 vært en ubetydelig økning i antall mottatte og behandlede saker. Det er nærliggende å tolke utviklingen som et tegn på stabilisering. Det forventes derfor at tallene for 2016 vil holde seg på nivå med resultatene som er presentert for 2015.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Eva Kristin Andersen og Jan Arild Ellingsen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til årsrapporten for 2015 fra Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag. Rettsferdsvederlagsordningen er Stortingets egen kompensasjonsordning, for urett som er påført en person i tilfeller der det offentlige er å klandre. Ordningen er ikke lovfestet, og det er ingen som har rettslig krav på rettsferdsvederlag.

Komiteen påpeker at ordningen er ment å være en mulighet for å få en viss økonomisk kompensasjon i slike saker, og der man ikke har mulighet til å få det dekket på annen måte.

Komiteen merker seg at det i 2015 ble utbetalt 30,7 mill. kroner i rettsferdsvederlag fra staten, og at dette er på nivå med 2014 da det ble utbetalt 30,4 mill. kroner.

Komiteen merker seg at selv om den totale gjennomsnittlige saksbehandlingstiden har gått noe ned de siste årene, har den likevel økt fra 2014–2015 fra 16 til 17 måneder på grunn av tekniske problemer med saksbehandlingssystemet.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 14 (2015–2016) – Årsrapport for 2015 fra Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 3. mai 2016

Hadia Tajik

leder og ordfører